

तत आधाय गर्भन्तमगमदनमेव सः । तस्मिन् वनगते गर्भा वृद्धे सप्त शारदान् ।
सप्तमेऽब्दे गते चापि प्राच्यवत् स महाकविः । ज्वलन्निव प्रभावेन दृढस्युर्नाम भारत ।
साङ्गोपनिषदान् वेदान् जपन्निव महातपाः । तस्य पुत्रोऽभवद्वृषेः स तेजस्वी महादिजः ।
स बाल एव तेजस्वी पितुस्तस्य निवेशने । दधानां भारमाजह्रे दध्मवाहस्ततोऽभवत् ।
तथायुक्तन्तु तं दृष्ट्वा मुमुदे स मुनिस्तदा । एवं स जनयामास भारतापत्यमुत्तमं ।
लोभिरे पितरस्यास्य लोकावाजन् यथेष्टितान् । तत ऊर्ध्वमयं ख्यातस्त्वगस्त्यस्याश्रमो भुवि ।
प्राह्मदिरेवं वातापिरगस्त्येनोपशमितः । तस्यायमाश्रमो राजन्मणीयैर्गुणैर्युतः ।
एषा भागोरथी पुण्या देवगन्धर्वसेविता । वातेरिता पताकेव विराजति नभस्तले ।
प्रतार्यमाणा कूटेषु यथानिघेषु नित्यशः । शिलातलेषु संचस्ता पन्नगेन्द्रवधूरिव ।
दक्षिणां वै दिशं सर्वां श्रावयन्ती च मातवत् । पूर्वं शम्भोर्जटाभ्रष्टा समुद्रमहिषी प्रिया ।
अस्यां नद्यां सुपुण्यायां यथेष्टमवगाह्यतां ॥ लोमश उवाच ॥ युधिष्ठिर निबोधेदं त्रिषु लोकेषु विश्रुतं ।
भृगोस्तीर्थं महाराज महर्षिगणसेवितं । यत्रोपसृष्टवान्नामो हतं तेजस्तदाप्तवान् ।
तत्र त्वं भ्रातृभिः सार्द्धं कृष्णया चैव पाण्डव । दुर्योधनहतं तेजः पुनरादातुमर्हसि ।
कृतवैरेण रामेण यथाचोपहतं पुनः ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स तत्र भ्रातृभिश्चैव कृष्णया चैव पाण्डवः ।
स्नात्वा देवान्प्रितुंश्चैव तर्पयामास भारत । तस्य तीर्थस्य रूपं वै दीप्ताद्दीप्ततरं बभौ ।
अप्रष्टव्यतरस्यासीच्छात्रवाणां नरर्षभ । अपृच्छच्चैव राजेन्द्र लोमशं पाण्डुनन्दनः ।
भगवन् किमर्थं रामस्य हतमासीद्वपुः प्रभो । कथं प्रत्याहतश्चैव एतदाचक्ष पृच्छतः ।
॥ लोमश उवाच ॥ शृणु रामस्य राजेन्द्र भार्गवस्य च धीमतः । जातो दशरथस्यासीत् पुत्रो रामो महात्मनः ।
विष्णुः स्वेन शरीरेण रावणस्य वधाय वै । पश्यामस्तमयोध्यायां जातं दाशरथिं ततः ।
चचीकनन्दनो रामो भार्गवो रेणुकासुतः । तस्य दाशरथेः श्रुत्वा रामस्यास्तिष्ठकर्मणः ।
कौतूहलान्वितो रामस्त्वयोध्यामगमत् पुनः । धनुरादाय तद्दिव्यं क्षत्रियाणां निवर्हणं ।
जिज्ञासमानो रामस्य वीर्यं दाशरथेस्तदा । तं वै दशरथः श्रुत्वा विषयान्तिमुपागतं ।
प्रेषयामास रामस्य रामं पुत्रं पुरस्कृतं । स तमभ्यागतं दृष्ट्वा उद्यतास्त्रमवस्थितं ।
प्रहसन्निव कौन्तेय रामो वचनमब्रवीत् । कृतकालं हि राजेन्द्र धनुरेतन्मया विभो ।
समारोपय यत्नेन यदि शक्नोषि पार्थिव । इत्युक्तस्त्वाह भगवंस्त्वन्नाधिचेतुमर्हसि ।
नाहमप्यधमो धर्मं क्षत्रियाणां द्विजातिषु । इच्छाकूणां विशेषेण बाहुवीर्येण कथ्यनं ।
तमेवंवादिनं तत्र रामो वचनमब्रवीत् । अलं वै व्यपदेशेन धनुरायच्छ राघव ।
ततो जग्राह रोषेण क्षत्रियर्षभसूदनं । रामो दाशरथिर्दिव्यं हस्ताद्रामस्य कार्मुकं ।
धनुरारोपयामास सलील इव भारत । व्याशब्दमकरोच्चैव स्मयमानः स वीर्यवात् ।
तस्य शब्दस्य भूतानि विचसन्त्यग्नेरिव । अथाब्रवीत्तदा रामो रामं दाशरथिस्तदा ।